

Likabehandlingsplan

en plan för att aktivt och målinriktat förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux

2021

Susanne Tidstrand, rektor
Centrum Vux, Haninge

Haninge Kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Bakgrund	1
Skollagen	1
Diskrimineringslagen	1
Lagar och styrdokument.....	2
Skollagen.....	2
Diskrimineringslagen	2
Värdegrund.....	3
Skollagen	3
Definitioner och begrepp.....	4
Förankring av arbetet	5
Kartläggning av situationen på Centrum Vux.....	5
Särskilda förutsättningar på Centrum Vux	6
Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet.....	6
Konkreta mål	7
Konkreta mål 2021	7
Förebyggande arbete	7
Aktiva åtgärder vid uppkomst av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling..	8
Uppföljning, utvärdering och dokumentation	8
Kompetensutveckling på Centrum Vux 2021	9
Processkarta för anmälan och handlingsplan	10

Inledning

När elever och personal känner sig trygga i skolan och bemöts med respekt påverkas studiesituationen i positiv riktning. Skolan skall vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Att skydda elever och personal mot sådana handlingar är allas skyldighet och grundar sig på bestämmelser i skollagen, arbetsmiljölagen och diskrimineringslagen.

Skolan har även en skyldighet att arbeta förebyggande och främjande för att diskriminering, trakasserier och kränkningar inte ska uppstå. Alla som verkar inom Centrum Vux har ett ansvar för att följa och leva upp till de mål och riktlinjer som planen omfattar.

Likabehandlingsplanen gäller alla på Centrum Vux.

Från och med den 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. De nya reglerna gäller för vuxenutbildningen och regleras i skollagen och finns i diskrimineringslagen. Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats. Skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation. Centrum Vux har fortsatt valt att arbeta med planen men har utvidgat planen så att alla diskrimineringsgrunder omfattas.

Bakgrund

Skollagen

6 kap. 6 §

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Diskrimineringslagen

Utbildningsanordnare

3 kap

15 § Med utbildningsanordnare avses i detta kapitel den som bedriver

1. utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800),

2. utbildning enligt högskolelagen (1992:1434), eller
3. utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Lag (2016:828).

Utbildningsanordnarens arbete med aktiva åtgärder

16 § Utbildningsanordnaren ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med aktiva åtgärder på det sätt som anges i 2 och 3 §§. Lag (2016:828).

17 § Arbetet med aktiva åtgärder hos en utbildningsanordnare som avses i 15 § 2 och 3 ska omfatta

1. antagnings- och rekryteringsförfarande,
2. undervisningsformer och organisering av utbildningen,
3. examinationer och bedömningar av studenternas prestationer,
4. studiemiljö, och
5. möjligheter att förena studier med föräldraskap. Lag (2016:828).

18 § Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket.

Lag (2016:828).

Lagar och styrdokument

Skollagen

1 Kap. 5 §

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggandedemokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Diskrimineringslagen

Lagens ändamål

Kap.1 1§

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958)

Utbildning

Kap.2 5§

Utbildning

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon

elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Lag (2014:958).

6 § Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (2010:800),

2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller

3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Lag (2010:861).

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier

7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Uppgift om meriter

8 § Om en sökande har nekats tillträde till en utbildning, eller inte tagits ut till prov eller intervju om sådant förfarande tillämpas vid antagningen, ska sökanden på begäran få en skriftlig uppgift av utbildningsanordnaren om vilken utbildning eller andra meriter den hade som blev antagen till utbildningen eller togs ut till provet eller intervjun.

Arbetskyddsstyrelsens författningssamling AFS 2105:4 13-14 §§

Värdegrund

Skollagen

Syftet med utbildningen inom skolväsendet 1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

- Verksamheten ska utformas på ett sätt som främjargoda relationer och miljöer.
- Alla, såväl personal som studerande inom Centrum Vux har rätt att bli behandlade med respekt och värdighet.
- Personalens och elevernas trivsel och trygghet är centralt för att kunna lyckas med sitt arbete eller sina studier.
- Elevens individuella behov och förutsättningar ska tas hänsyn till i upplägget av undervisningen.
- Hos oss finns nolltolerans mot alla former av kränkandebehandling, trakasserier, diskriminering och repressalier.

Definitioner och begrepp – vilka begrepp använder vi och vad betyder de?

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, oavsett språklig bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier

Begreppet **trakasserier** står för ett handlande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.*

Kränkande behandling

Begreppet kränkande behandling står för ett handlande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. Om någon blir kallad ”plugghäst”, ”benrangel” eller ”UFO” eller liknande kan det uppfattas som kränkande behandling. Det är viktigt att komma ihåg att trakasserier och kränkande behandling inte alltid är verbala utan kan bestå av till exempel gester, ignorering, utfrysning eller att någon stirrar. Fysiska påhopp och skadegörelse (till exempel att kasta ägg på någons kläder, ta någons saker) är exempel på trakasserier och kränkande behandling.*

Repressalier

6 kap 11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

---

*<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2010/trakasserier/slutrapport-skolors-arbete-vid-trakasserier-och-krankande-behandling.pdf>, kapitel 5

Förankring av planen

Elevernas delaktighet

- Eleverna får kännedom om planen via skolans hemsida www.centrumvux.haninge.se, lärare och via anslagstavlor.
- I samband med kursstarter ska lärare gå igenom en sammanfattning av likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling med elevgrupperna.
- Synpunkter på planen delges rektor.
- Samtliga elever uppmanas att ta kontakt med rektor och/eller biträdande rektorer om hen upplever sig diskriminerad och kränkt.

Personalens delaktighet

- Personalen informerades på APT om hur arbetet med årets plan är planerad att genomföras.
- Responsen ges via e-mejl.
- På APT finns möjlighet att diskutera planen.
- Den uppdaterade planen presenteras på APT i februari/mars.
- Varje nyanställd delges planen skriftligt och muntligt av närmaste chef.
- Planen finns med i de APL-dokument som delas ut till handledare inför APL.

Kartläggning av situationen på Centrum Vux

Utsatta platser/miljöer/aktiviteter:

- Klassrummet
- Praktikum/Metodrum
- Elevkök
- Utanför entrédörrarna samt gångvägar till centrum/parkering.
- Korridorer/öppna ytor
- Arbetsförlagd utbildning/praktik
- Sociala medier – nätmobbning
- I samband med att vi tvingas att avvisa obehöriga personer
- I samtal med elev där förväntade studieresultat inte uppnås
- När aktiviteterna är ”fria” och gruppindelningar skall göras, så att ingen känner sig utanför eller påhoppade.
- Toalettern

- Entréplanet

Nätmobbing

Skollagen kräver att den som driver skolan utreder mobbing och kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolan. En lärare som ser en kränkning måste anmäla det till rektorn. Det spelar ingen roll om det hänt i klassrum, på raster eller på internet. Nätmobbing är precis lika allvarligt som andra typer av mobbing och kränkningar. Har du blivit illa behandlad på nätet? Är det någon som har skrivit något ofördelaktigt om dig på ett forum eller kanske lagt upp en bild?

Definition av nätmobbing:

En person är nätmobbad när hen blir utsatt för elaka handlingar på nätet. Personen kan inte försvara sig själv.

Kriterier:

- negativt eller elakt beteende,
- i en relation som präglas av en obalans i styrkeförhållandet mellan parterna,
- som upprepas och pågår en viss tid

Leg. Psykolog & Doktorand Sofia Berne

Särskilda förutsättningar på Centrum Vux

Centrum Vux har elever från jordens alla kontinenter med olika sociala, kulturella och religiösa bakgrunder. Centrum Vux har elever som kan ha negativa erfarenheter av skolan. Centrum Vux har också elever med både fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. På arbetsförlagda utbildningar kan det av tradition förekomma jargonger som inte är förenliga med likabehandlingsplanen. Det är därför av yttersta vikt att vara observant på alla tendenser till kränkande eller diskriminerande yttranden och behandling.

Genom myndighetsutövningen blir elever ibland frustrerade och arga över att de inte kommer in på önskad utbildning, inte får godkända betyg eller inte får gå kvar, lärarna tvingas skriva ut elever som inte presterar och det kan leda till obehag, kränkningar och ibland t.o.m. hot.

Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet

Ingen mobbing, trakasserier eller annan kränkande behandling ska förekomma i Centrum Vux:s verksamhet. Det skall genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever och personal utsätts för kränkande behandling. Om det trots förebyggande insatser ändå uppstår sådana situationer är det skolans skyldighet att se till att det upphör.

Konkreta mål

Målet är att alla elever och anställda ska få möjlighet att ta del av likabehandlingsplanen så att det blir känt för alla berörda vart de ska vända sig om de blivit eller uppmärksammat en

kränkning. Lärarna på Centrum Vux presenterar planen och diskuterar innehållet och hur planen kan användas. Planen ska finnas i alla undervisningsrum på distanskurserna samt finnas tillgänglig vid receptionen i pappersform.

Konkreta mål 2020

Etablera ett Lärcenter på Centrum Vux om statsbidrag beviljas.

Uppföljning 2020

Centrum Vux sökte tillsammans med klustret statsbidrag för att utveckla ett Lärcenter. Lärcenter kan vara en plats där eleven känner att hen kan prata om kränkningar och mobbning. Tyvärr kom klustret (Tyresö/Haninge) inte att få några medel och det ekonomiska läget tillät inte den planerade satsningen.

Nytt under 2020: Rektor, biträdande rektor och en lärare har haft möten kopplade till värdegrundsfrågor.

SPSM:s föreläsning flyttas till 2021

Konkreta mål 2021

Utvidga arbetet med värdegrundsfrågor och bemötande.

Söka statsbidrag till ett Lärcentra.

SPSM föreläser om språkstörning och bemötande.

Förebyggande arbete

- Att informera om likabehandlingsplanen
- Att uppföljningssamtal mellan lärare/studerande och chef/medarbetare alltid har med en punkt om trivsel, trygghet och kränkande behandling
- Att kritiskt granska den litteratur som ingår i undervisningen
- Att Studerandeteamet har en stående punkt om trivsel och trygghet vid sina möten
- Att frågor om trivsel och trygghet finnas med vid den webbaserade utvärderingen varje år (Sweco)
- Att frågor om trivsel och trygghet finnas med i lärarnas kursutvärderingar
- Att de policydokument som finns för datoranvändande följs

- Att likabehandlingsplanen ingår som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen
- Att lärare diskuterar likvärdig betygsättning/sambedömning
- Att lärare ansvarar för att samtliga studerande involveras och blir delaktiga när det gäller olika typer av grupparbeten
- Att likabehandlingen är ett ständigt närvarande och levande dokument som inte bara tas upp vid ett tillfälle

Aktiva åtgärder vid uppkomst av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

• Uppmärksamma

Indikation på diskriminering kan nå personalen i samtal enskilt eller i grupp, i Studerandeteamet, enkäter, lednings- eller arbetslagsmöten, eller genom iakttagelser.

• Utredda

Vid kännedom/upptäckt skall kränkningen skyndsamt anmälas till rektor. Rapportering är en skyldighet för varje individ. På Centrum Vux är det rektors ansvar att utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar, samt vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

• Dokumentera

Dokumentation ska ske kontinuerligt under processens gång. Det är viktigt att såväl små som stora händelser dokumenteras. Dokumentationen överlämnas till chef/rektor tillsammans med en muntlig redogörelse. Blankett för kränkingsanmälan finns som bilaga till detta dokument. Blanketten skall fyllas i omgående och skickas med brev (ej mail) till utvecklingsförvaltningens ordförande samt förvaltningschefen. Vidare skall en redogörelse lämnas över av tagna åtgärder när arbetet anses avslutat.

• Åtgärda

Berörda parter kallas till samtal. Vid samtalet bestäms vilka ev. åtgärder som behöver vidtas. Uppföljningssamtal ska alltid göras och datum bestäms vid mötet. I de fall det är frågan om ett lagbrott görs alltid en polisanmälan. Rektor är ansvarig för att det görs.

• Utvärdera

Uppföljning av och eventuella nya åtgärder dokumenteras. Om problemen kvarstår trots vidtagna åtgärder överlämnas ärendet till rektor för fortsatt handläggning i studerandeteamet. Händelsen rapporteras till vuxenutbildningschefen och/eller förvaltningschefen om vidtagna åtgärder inte hjälper. Avstängning av elev kan bli aktuell enl. förordningen för kommunal vuxenutbildning 5 Kap. 17-21 §§.

Uppföljning, utvärdering och dokumentation

Likabehandlingsplanen är ett dokument som ska hållas levande. Uppföljning och revidering av likabehandlingsplanen genomförs fortlöpande samt mer ingående i samband med APT i

slutet varje läsår/början av nytt läsår. En gång per år genomförs på Centrum Vux en webbaserad utvärdering (Storsthlm) för eleverna där de får svara på frågor om hur de upplever trygghet, säkerhet och lika behandling på skolan. Utvärderingar där liknande frågor ställs görs även ämnesvis.

Anmälan om kränkning ska alltid gå direkt till rektor. På Centrum Vux bistår ett studerandeteam med uppföljningar av ärenden.

På skolan finns ett studerandeteam. Eleven eller läraren kan direkt vända sig till studerandeteamet som informerar rektor (kränkning eller diskriminering ska direkt till rektor). Eleven och/eller läraren ger sitt medgivande till skriftlig dokumentation. Arkivering av minnesanteckningar görs enligt gällande regler. De fall som anmäls skall dokumenteras i gällande system. Rektor ansvarar att en anmälan utreds och åtgärdas. Studerandeteamet ansvarar för utvärdering tillsammans med rektor.

Kompetensutveckling på Centrum Vux 2020

Fortbildning om språkstörning för all personal tillsammans med SPSM

Framskjutet på grund av Corona

Kompetensutveckling på Centrum Vux 2021

SPSM från 2020 och bemötande.

Processkarta för anmälan och handlingsplan – anmälan görs digitalt i DF-respons

